



Tisková zpráva
Lucemburk 13. září 2021

Neefektivní spolupráce se třetími zeměmi při navracení nelegálních migrantů

Podle zvláštní zprávy vydané Evropským účetním dvorem nezajišťovala spolupráce EU se třetími zeměmi efektivní navracení nelegálních migrantů nacházejících se na území EU do jejich příslušných zemí. Během období 2015–2020 dosáhla EU při sjednávání dohod o zpětném přebírání osob se třetími zeměmi pouze omezeného pokroku. Opatření EU nebyla natolik efektivní, aby byla dodržování závazků třetími zeměmi schopna zajistit v praxi.

Od roku 2008 obdrželo ročně příkaz opustit EU v průměru přibližně půl milionu osob, které do EU vstoupily nebo v ní pobývají neoprávněně. Evropu přesto opustí a do své země se vrátí méně než 20 % z nich. Jedním z důvodů nízkého počtu navracených nelegálních migrantů je obtížná spolupráce se zeměmi jejich původu. EU již proto dojednala 18 právně závazných dohod o navracení a zpětném přebírání osob a oficiálně zahájila diskuse s dalšími šesti zeměmi. V nedávné době vyjednala také šest právně nezávazných ujednání o navracení a zpětném přebírání osob.

„Předpokládáme, že výsledky našeho auditu přispějí k debatě o novém paktu o migraci a azylu, protože účinná a kvalitně řízená readmisní politika je zásadní součástí ucelené migrační politiky,“ uvedl Leo Brincat, člen Evropského účetního dvora odpovědný za tuto zprávu. *„Stávající systém EU pro navracení je nicméně značně neefektivní a má opačný účinek, než bylo zamýšleno: nelegální migraci podporuje namísto toho, aby od ní odrazoval.“*

Auditoři podotýkají, že přestože se EU oficiálně zapojila do dialogu o zpětném přebírání osob se třetími zeměmi s největším počtem nenavracených nelegálních migrantů a zahájila příslušná jednání, výsledky za období 2015–2020 jsou poměrně omezené.

Jednání o dohodách o zpětném přebírání osob často ohrožuje neshoda ohledně určitých problematických bodů, jako je povinné ustanovení o „státních příslušnících třetích zemí“, které třetí země často odmítají. Naopak jednání o právně nezávazných ujednáních o zpětném přebírání osob byla úspěšnější, především proto, že jejich obsah lze pružně měnit a přizpůsobovat potřebě.

Dalším nedostatkem, na který zpráva upozorňuje, jsou nedostatečné synergie v rámci EU samotné. Komunikace EU se třetími zeměmi nebyla vždy „jednohlasná“ a Evropská komise ne vždy do vyjednávání zapojovala klíčové členské státy. Některé třetí země tak ve srovnání s bilaterální spoluprací nevidí žádnou přidanou hodnotu snahy dojednat dohodu o zpětném přebírání osob, zejména pokud již s některými členskými státy uzavřely výhodné dvoustranné dohody. Pokud se

Účelem této tiskové zprávy je informovat o hlavních zjištěních zvláštní zprávy Evropského účetního dvora. Plné znění této zprávy je k dispozici na internetové stránce eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

však členské státy propracovaly ke shodě a své pozice sblížily, mělo to na odblokování jednání a uzavření ujednání o zpětném přebírání osob pozitivní dopad.

Auditoři dále zaznamenali nedostatečný pokrok u motivačních opatření, jež by třetí země v realizaci jejich závazků v oblasti zpětného přebírání osob podporovala. Komise účinně využívala finanční pomoci na projekty podporující rozvoj, opětovnou integraci a budování kapacit. S uplatňováním jiných politik poskytujících účinnou podporu jednání však měla potíže, a to i tam, kde měla rozvinuté politické a hospodářské vztahy. Auditoři zjistili reálné výsledky pouze u jednoho z mnoha nástrojů, které měla EU k dispozici, a to u vízové politiky EU, jejíž revidovaná ustanovení mohou být užitečná a třetí země motivovat ke spolupráci při zpětném přebírání osob.

EU se zároveň snažila pomoci členským státům zlepšit praktickou spolupráci při navracení a zpětném přebírání osob, zejména podporou sítí, které úspěšně sdružují národní zdroje, a větší podporou agentury Frontex při přednávrátových činnostech a návratových operacích. Tato opatření byla obecně relevantní. Jejich dopad však není znám, neboť údaje EU o spolupráci v oblasti navracení a zpětném přebírání osob vykazují značné množství nedostatků. Nejsou úplné a v plném rozsahu neumožňují srovnání mezi členskými státy.

Základní informace

Audit se zaměřil na období od roku 2015, kdy Komise zahájila akční plán v oblasti navracení, do poloviny roku 2020. EU uzavírá se třetími zeměmi dohody o zpětném přebírání osob. Upřednostňuje je před dvoustrannými dohodami o zpětném přebírání osob dojednaných jednotlivými členskými státy EU. Od roku 2016 se Komise zaměřuje na přípravu praktických ujednání o spolupráci se třetími zeměmi (tj. právně nezávazných ujednání o navracení a zpětném přebírání osob).

Zvláštní zpráva č. 17/2021 „*Spolupráce EU se třetími zeměmi v oblasti zpětného přebírání osob: příslušná opatření přinesla omezené výsledky*“ je k dispozici na internetové stránce EÚD (eca.europa.eu) ve 23 jazycích EU.

EÚD v nedávné době zveřejnil zprávy na téma [výkonnost agentury Frontex](#) a [řízení migrace EU](#). Koncem tohoto měsíce rovněž vydá zprávu o opatření Europolu v rámci boje proti pašování migrantů.

EÚD předkládá své zvláštní zprávy Evropskému parlamentu a Radě EU a také dalším zainteresovaným stranám, jako jsou národní parlamenty, subjekty působící v příslušném odvětví a zástupci občanské společnosti. Valná většina doporučení předložených v našich zprávách se realizuje.

Kontakt pro tisk

Tiskové oddělení EÚD: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeais: vincent.bourgeais@eca.europa.eu – M: (+352) 691 551 502
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu - M: (+352) 691 553 547